

צה:

עין משפט
גור מצוה

השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא

מסורת הש"ס

א א מ"י פ"ג מהי שאלה
ופקודין הלכה א פמח
ענין אג טושיע ח"ת פ"י
שמו ספי"ג:
א ב מ"י ע"ג ופ"ה מהי:
ספרות ה"ל ג פמח טג
טושיע ח"ת טג ספי"ג:

מוסף רש"י

שובר כשומר שבר דמי.
הואל וההוא הוא אכל
לפיכך שנתן שבר פטולנו
שומר שבר הוא דלי
לא יחייב שבר זה שאל
והייב בלויטן. השמח הידיע
ליה גרמא לא הי שאל
והיי שומר שבר דלי
א. שובר כשומר חנם
הייב שומר שבר דלי
על מלאכתו ואילו טענ שבר
שובר (שם). שומר
כיצד משלם. דומה חנם
ושומר שבר מחייב שובר לא
מחייב ומחיל דין חיוב לענין
גובה והידיע. פטור או
חייב (שם).

איבעית אימא כדמחליף רבה בר אבוה מימה דלמאי דמק
לאוקמי כר' יהודה דלית הלכתה כוומיה דק"ל דשוכר
כשומר שבר כדמשמע גריס המפקיד (לפ"ל דף לז). ולקמן (דף טז.)
גבי מרימר דלגרי כודיעתה לני חזאי וכמה דוכמיהו: **הא** מדסימא
על גבה רישא במלאכה אחרת.
דלי כדמריפ ואילו היינו ממש על
גבה ותימיה דמאי לריך לדקדק ממח
סיפא בלא סיפא תיקי לי רישא
דלי כדמריפ ואילו היינו ע"ג ממש
ומאי אפילו וכו"ת דמרישא גופא לא
מלי למיפקר דאיכא למימר דהיא
גופא אתח לאשמעינן דמריפ ואילו
הוי כע"ג אכל מקסיפא פריך שפיר
דלמאי נקט אפילו ע"ג אף על
גב דלא מריפ ואילו הוא מרישא
שמעינן לה דא"כ כי נמי תוקי רישא
במלאכה אחרת תיקי אמאי ליטעירך
(א) סיפא אפילו היא מרישא שמעינן
דמלאכה אחרת הוא כע"ג וי"ל דלי
כסיפא אפילו בעליה ע"ג לרבותא
לע"ג דמרישא שמעינן כיון דע"ג
הוי רחוק ממלאכה אחרת אכל אי
רישא בנאמה מלאכה וכגון דמריפ
ואילו כיון לאשמעינן רישא דהיינו
לע"ג מן לא הוי לריך למינקט
כסיפא אפי' בעלים מורשים על גבה:
ממונה

דכסיפא כדדיא. שאל דמכין ביה פטור כבעלים כדדיא: **קסני**.
מתניין כבעלים פטור: **[דאפיא מדרשא]**. שאל שומרים דלית ביהו
פטור מדרשא לא קמיה: הכא כדנתיחא גריקין **שכרה ושבר בעליה**
עמה: כמקום אחר. שלא כמקום הפרה ובלבד שמהא מלאכתו
אל שאל או של שוכר: **כפ"ש דמי**.
ותנה שוכר כבעלים פטור והיי"ה
לשומר שבר אכל שומר חנם לא
קמיה: **ותנה שומר חנם**. שאף על
פי שאין חיובו אלא פשיעה פטור
כבעלים: **והוא הדין לשומר שוכר**.
בין כפשיעה ובין כשאל חיובים:
איבעינן אימא. אי יחא לך לזקמא
סמס כדנתיחא כר' יהודה טפי מר'
מזיר לזקמא לשומר חנם וכר'
יהודה כמו דמחליף רבה בר אבוה:
לפוטל סור חייב. ואפי' בעליו עמו:
עד שיפא כסמה ובעלים כמלאכה
אסת. כגון אס פרה היא היא
בעל מורס גפרתו לזוך שאל
כדדהו או אס חמור הוא היא בעליו
מחמר דמריפ: **דקמריפ ליה ואילו**
קמיה. חופר והולך כקרקע לפניה
במרא ממיד לרפוחה שהיא קשה:
והא מדסיפא על גבה. ממש דמנא
לה משוס רבותא לאשמעינן דאפי'
הכי חייב: **רישא**. מקום אחר נמי
דנקט לה משוס רבותא ואפי' פטור
במלאכה אחרת: **שאלה** ואפי'
שאל בעליה. הואיל ולא הוי בשעת
שאלה לע"פ שהיה בשעת שבורה
ומתה אפי' חייב דבעינן בעלים
גשאלים בשעת שאלה דבהמה כדליף
לה לקמיה: **באוסה מלאכה**. וכדלמר
רישא דקאילו ומריפ קמה וסיפא
שמנהיגה כמלמד הנקר דהוי ממש
על גבה: **אידי ואידי באוסה מלאכה**.
ממש הוא מה לי מריפ קמה ומה
לי מנהיגה: **ועוד תניא**. מיובנתא
לרב המנונא כסיפא דמילתא דלמר
בעינן שהיה עמו משעת שאלה עד
שעת שבורה: **לומר לך הוי עמו**
וכו'. והכי אשמעינן קרא בעליו
אין עמו בשעת שאלה אף על פי
שהיה עמו בשעת שבורה חייב. ולקמן
מתוך מהיכא משמע ליה הכי: **תניא**
אידיד. היא היא אלא מר דריש
כהאי משמעוהא ומר דריש כהאי
משמעוהא ולא גבי הדדי תניא: **סיפא**
דרכ המנונא. בתרווייהו מילתיה
כמאי דלמר אותה מלאכה בעינן
אותו בניו מצדדיתא קמיתא דקמיה
לע"פ שהבעלים עושין במקום אחר.
ובמאי דלמר עד שמהא עמו בשעת
שבורה היא מיובנתא מתוך כדנתיחא:
אכ"י ספר לה וכו'. השמח מהדר
לפרושי מהיכא ילפי הני תנאי

במקום אחר ומתה פטור מאי
מאי מקום אחר דקא מריפ ואילו קמה והא מדסיפא על גבה הוי רישא במלאכה
אחרת דקמיה סיפא שאלה ואח"כ שאל בעליה שכרה ואח"כ שבר בעליה עמה
אע"פ שהבעלים תורשינן ע"ג ומתה חייב אמרי רישא וסיפא באותה מלאכה
ורישא רבותא קמ"ל וסיפא רבותא קמ"ל רישא רבותא קמ"ל דאע"ג דלאו על
גבה אלא באותה מלאכה כיון דהוו בעלים בשעת שאלה פטור וסיפא רבותא
קמ"ל דאע"ג דעל גבה כיון דלא הוי בעלים בשעת שאלה חייב האי מאי
אי אמרת בשלמא רישא במלאכה אחרת וסיפא באותה מלאכה היינו
רבותא אלא אי אמרת רישא באותה מלאכה מאי רבותא אידי
ואידי באותה מלאכה הוי ועוד תניא ממשמע שנאמר יאם בעליו עמו לא
ישלם איני יודע שאם בעליו אין עמו שלם ישלם אלא מה ת"ל בעליו
אין עמו ואומר לך יהיה עמו בשעת שאלה אין צריך להיות עמו בשעת
שבורה ומתה היה עמו בשעת שבורה ומתה צריך להיות עמו בשעת
שאלה ותניא ממשמע שנאמר בעליו אין עמו שלם ישלם איני יודע שאם
בעליו עמו לא ישלם אלא מה ת"ל אם בעליו עמו לומר לך כיון שצאה מרשות
משאל שעה אחת כבעלים ומתה פטור תיובתא דרב המנונא תיובתא
אב"י סבר לה כ'ר' יאשיהו לקראי כ'ר' יאשיהו רבא סבר לה כ'ר'
יונתן ומתוך לקראי כ'ר' יונתן אב"י סבר לה כ'ר' יאשיהו ומתוך לקראי
כ'ר' יאשיהו בעליו אין עמו שלם ישלם מעמא דליתיה בתרווייהו הא
איתיה כחדא וליתיה כחדא פטור (א) והא כתיב אם בעליו עמו לא ישלם
מעמא דאיתיה בתרווייהו הא אי איתיה כחדא וליתיה כחדא מחייב
לומר לך היה עמו בשעת שאלה אינו צריך להיות עמו בשעת
שבורה ומתה היה עמו בשעת שבורה ומתה צריך להיות עמו בשעת שאלה

רבא
דשעת שאלה בעינן ובשעת שבורה ומתה לא בעינן: **אכ"י ספר לה כר' יאשיהו**. דלמר בעינן חלוק ואע"ג דלא כתיב יחדו כמאן
דכתיב דמי ולא משמע ליה לפרושי אחד אחד כפי עמנו ככל מקום שהוכיח ב' דברים ופסק עליהו דין או חיסור: **מפרץ לקראי**.
לבעלי: **כרבי יאשיהו**. (וי) דמפרש דשעת שאלה בעינן בשעת שבורה ומתה לא בעינן: **ורבא מפרץ** לכו כסר דעסיפ דרבי יונתן. דמשמע
נמי אחד אחד לעמנו ומינה אפי' מנינו למינן שפיר דחדא מינייהו הוא דבעינן: **דסיפא ותניא אידיד** לא גריקין בכלל חדא מתניתא
לבעלי שייך בתרווייהו קראי (וכדנראש אלא ה"ג ומפרץ לה לקראי כרבי יאשיהו בעליו אין עמו טעמא דליתיה בתרווייהו הא איסיס
כחדא וליתיה כחדא פטור וכסיפא אס בעליו עמו לא ישלם טעמא דליתיה בתרווייהו וכו'. והי"פ טעמא דליתיה בתרווייהו שלא היה
עמו לא בשעת שאלה ולא בשעת שבורה ומתה דע"כ לר' יאשיהו בתרווייהו קאי דרישא דקרא חייבי כשאלה ושבורה ומתה ועלה
קאי ובעליו אין עמו ולר' יאשיהו ה"ק בעליו אין עמו לא כו ולא כו כי היכי דמשמע ליה אשר יקלל את אביו ואחיו עד שיקלל
שיטהס הי"פ משמע ליה בעליו אין עמו דהאי אין בתרווייהו קאי אינו כו ואילו כו הוא שלם ישלם הא ישנו בנאמה מהן לא ישלם: **והא**
כסיפא אס בעליו עמו. דמשמע נמי בתרווייהו ישנו כו ולא משלם הא אימיה כחדא מינייהו משלם הא כיצד ע"כ וס'
נהן אחת שפוטרתו יש נהן אחת שאינו שפוטרתו ומאי היא שאלה שפוטרתו (ס) שכירות אינה שפוטרתו. ולקמן(ס) פריך אפיון אגא:
רבא

(א) ז'יק מזה: סג לעיל פ'
גב. סמיכות מט. (ב) (לעיל
לד: ופ"ג. א) ז'יל כדנתיחא
הש"ס. (ד) ג"י רשי"א
מדרשוין גרימא. (ה) שבורה
פ"ל. (ו) דף ג.א. (ז) ופי'
מפי' ז'יק ט: ד"ה סכרויה
ותפי' לעיל ו'. ד"ה שוכר.

תורה אור השלם
אם בעליו עמו לא
ישלם אפי' שוכר דהוי בא
בשורה: שמת כב די
אם ובי וישאל איש מעם
רעותו ושכר או מת
בעליו אין עמו שלם
ישלם: שמות כב י"ג

הגהות הב"ה
(א) נבי ויחא כחדא פטור
ובחייב כלי' ותיבה והא
במחל: (ב) רשי"י ד"ה כ'ר'
יאשיהו ומפרשי: (ג) תוס'
ד"ה הא ובי' סיפא אפי'
ע"ג הא מרישא: